

HAZAI SÍSPORT

Az 1892. év tél kezdetén, szinte egyidőben Kőszegen, Budán a Kis-Svábhegyen és Erdélyben kezdődött Magyarországon a sízés. **Chernelházi Chernel István** a híres ornitológus Kőszegen mutatta be Norvégiából hozott sílécseit, **Bély Mihály** és **Demény Károly** a BBTE sportolói a Kis Svábhegy lejtőjén síztek először december 4-én, Erdélyben **Hangay Oktáv** tanár és társai szintén ez időben kezdtek sízni.

A sízés először leginkább a turizmusban terjedt el, neves természetjáróink és hegymászóink a 19. század első évtizedeiben süllel hódítottak meg magas hegyvidékeket, de gyorsan terjedt a sísport a fiatalság körében is, hiszen akkor a Kárpátok, az Északi és Északkeleti felvidék, Erdély magas és hófedte hegyei, és barátságos dombvidékei számos lehetőséget nyújtottak a sísport, sítúrázás kedvelőinek, akik megküzdöttek az akkori távolságokkal és közlekedési nehézségekkel.

1908-ban **dr. Jordán Károly** és **dr. Serényi Jenő** megalakították a Magyar Sí Klubot, és azonnal megtartották az első síversenyt a Dorog melletti Gete hegyen. 1909-ben a Normafánál síugró versenyt rendeztek, és ez időben a Tátrában **dr. Guhr Mihály** sorra építi a síugró sáncokat és sípályákat.

1911-ben Tátraszéplakon rendezték meg az első magyar síbajnokságot, melyen 6 km-es távverseny, síugrás, és a három kötelező és három szabadon választott gyakorlatból álló „műverseny” összesített pontjai alapján hirdettek bajnokot és helyezetteket.

1913. július 15-én 14 egyesület megalapította a Magyar Sí Szövetséget, elnöke Szacellári György, főtitkára dr. Serényi Jenő lett. A megelőző 20 év fejlődése alapján a munkának reménykeltő tervekkel indultak neki, hiszen akkor minden feltétel – lelkes sportemberek, nemzetközi kapcsolatok és főleg több 2000 m. feletti hegyvidék – rendelkezésre állt, hogy a nemzetközi sísport egyik vezető országa legyünk.

Sajnos a veszített háborúk és a többségében a sísportnak kedvezőtlen politikai fordulatok a kezdeti reális reményeket megtörték, és talán egyetlen sportága országunknak, amelynek többször kellett a semmiből újra építkezni. A **trianoni** döntést követően a sport alapját képező magas hegyeink elvétele pótolhatatlan veszteséget jelentett a sportágnak napjainkig is. Az **1938-40 évi határmódosítások és az azt követő igen jelentős sportág építő munka jogos reményeit az 1945 évi politikai döntések újra lerombolták, és megint a semmiből kellett felkelni.**

A hazai sísport részvevői, a Magyar Sí Szövetség azonban **mindig képes volt újjá születni**, még akkor is amikor tudták, hogy az alapvető lehetőségek hiánya miatt a nemzetközi mezőnyben nem tud a sportág az élmezőnyben helyet foglalni. A Tátra és a Radnai havasok helyett a **Mátra és a Bükk** hegységek adtak otthont a sportágnak, és a szövetség mindenkor vezető szerepe több-kevesebb sikerrel tartotta életben azt a sportágot, amelynek tömegsportja több százezer magyart mozdít ki télidőben a hazai és külföldi síterepekre. És a sísport versenyzői újra és újra megkísérelték, megkísérlik a jobb eredmények elérését, tudva azt, hogy e sportágban az akarat, edzés, küzdelem mellett óra és magas hegyekre is szükség lenne, amit csak drága pénzért vehetnek meg az Alpokban, a Kárpátokban, Erdélyben.

Nem leértékelve, de átugorva a sok évtized küzdelmét és munkáját, a jelenlegi helyzet örömei és gondjai talán jobban felkeltik a érdeklődést. Kezdjük úgy, hogy **van most is sísport hazánkban.** A folyamatosan növekvő – fél milliónál is nagyobb létszámú – tömegsport mellett a hazai versenysport is működik. 2005 óta a sísport vezetése is új utakat jár, nemcsak kihasználva a határok átjárhatósága révén könnyebben elérhető magas hegyek lehetőségét, de a sportág reális körülményeit figyelembe vevő szabályozó és szervező munka révén is.

A szövetség vezetése 2005 óta jelentős **sport diplomáciai sikereket ért el hazai és** főleg nemzetközi szinten. Ennek eredményeként növekedtek a FIS és IBU által évente kapott anyagi és egyéb támogatások, a működéshez szükséges hazai lehetőségek is javultak

A korábbinál nagyobb gondot és anyagi segítséget fordít a szövetség a gyermek és serdülő utánpótlás szakmai tevékenységére, a diáksport támogatására. Öröndetes, hogy a **Kőszegi síugró bázis** lassú növekedésnek indult, és bár nagyobb sáncokon való edzésre csak a közeli Ausztriában találnak lehetőséget, vannak elképzelések hazai létesítmény építésére és a szakág fejlesztésére is.

Fontos megemlíteni, hogy az elmúlt két évtizedben több jól működő - egyszerű sífelvonóval, hóágyúval stb. felszerelt - **sípályát építettek magánerejükkel** az ország több helyén. Ezek ugyan elsősorban a tömegsportot szolgálják ki, de e pályákon van mód arra, hogy a legfiatalabbak a kezdő lépéseket elsajátítsák. A jelentősebb hazai pályák: A **Mátra Centrum** Kékes északi és déli lejtőjén működő pályái, **Sátoraljaújhely**, ahol ülőszékes felvonó és Közép Európa leghosszabb műanyag pályája üzemel, **Mátraszentistván** és **Eplény**, amelyek jelentős számú hóágyúval és több egyszerű felvonóval rendelkeznek, **Nagyvillám**, ahol a gyepsízésre is lehetőség van. A népszerűsítés fontos és modern eszköze az internet, amelyeken - elsősorban a www.sielok.hu lapon - szinte minden hazai és nemzetközi lehetőségről lehet tájékozódni, és ott a felsoroltakon kívül a többi hazai sípálya működéséről is hírt közölnek.

A hazai többszázezer síző sípálya választéka tehát lassan bővül, és javul a versenysport is bár igen sok nehézség és munka mellett. A sportág hazai lehetőségeit - magas hegyek hiánya - némileg enyhíti az ország EU tagsága, de nehezíti a sportot és a sísportot is érintő gazdasági válság. Optimizmusra a jelenleg folyó intenzívebb munka és a szövetségi vezetés javuló munkája mellett az adhat okot, hogy a hazai sísportnak fennállásának több mint 100 éve alatt már legalább ötször kellett talpra állnia, és ez mindig sikerült.

2011.november

Schäffer János
Magyar Sí Szövetség